

ಸನ್ಯಾಸಿ ಹಾಗೂ ಪ್ರಭೋದಕರಾಗಿ ಸ್ವಾಮಿ ರಾಮಕೃಷ್ಣಾನಂದರು

ಸುಮಿತ್ರಾ ಆರ್.¹

“ತ್ಯಾಗಮೂರ್ತಿಯಾದ ಸನ್ಯಾಸಿಯಾದವನು ಲೋಕಗುರು. ಅವನ ಉದಾಹರಣೆಯಿಂದಲೇ ಮಾನವರ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಪ್ರಜ್ಞೆ ಜಾಗೃತಗೊಳ್ಳುವುದು” ಎಂದು ಶ್ರೀರಾಮಕೃಷ್ಣರು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು. ರಾಮಕೃಷ್ಣಾನಂದರು ನಿಷ್ಕಲ್ಮಷ ಶೀಲ ಸಂಪತ್ತಿನ ಸನ್ಯಾಸಿಯಾಗಿದ್ದರು. ಅವರು ಒಮ್ಮೆ ಅಮೆರಿಕನ್ ಭಕ್ತರೊಬ್ಬರಿಗೆ ಹೇಳಿದಂತೆ, “ಮನುಷ್ಯ ದೇವರಾಗಿ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಬಿಟ್ಟುಬಿಡಬೇಕು, ಆಗ ಮಾತ್ರ ಅವನು ಬದುಕಿ ಉಳಿಯುವನು. ನೀವು ವೈಯಕ್ತಿಕ ಧರ್ಮಗಳನ್ನು ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಿದರೆ, ಅವೆಲ್ಲವೂ ಬೋಧಿಸುವುದು ತ್ಯಾಗವನ್ನೇ ಎಂಬುದು ಗೊತ್ತಾಗುವುದು. ತ್ಯಾಗವೇ ಅವುಗಳೆಲ್ಲದರ ಮುಖ್ಯ ಬೋಧನೆ”.

ಇನ್ನೊಂದು ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅವರು ತ್ಯಾಗದ ರಹಸ್ಯವನ್ನು ವಿವರಿಸಿದರು. ಯಾರು ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಜೀವನಕ್ಕಾಗಿ ಪ್ರಪಂಚವನ್ನು ತ್ಯಜಿಸುವರೋ ಅವರು ನಿಶ್ಚಿತಕ್ಕಾಗಿ ಅನಿಶ್ಚಿತವನ್ನು, ನಿತ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ಕ್ಷಣಿಕವನ್ನು ಬಿಡುತ್ತಿರುವರು. ನಮ್ಮ ಶಕ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಬರುವುದು ತ್ಯಾಗದಿಂದಲೇ, ನಮ್ಮ ಬದುಕನ್ನು ಬಿಟ್ಟಾಗಲೇ ನಾವು ಬದುಕಲು ಆರಂಭಿಸುವುದು. ಈಗ ನಾವಿರುವುದು ಜೈಲಿನ ಖೈದಿಗಳಂತೆ. ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ಬೆಳಕು ಆಗೀಗ ನಮಗೆ ಕಾಣಿಸಿರುವುದಾದರೂ, ನಾವು ಮೈಮರೆಯುತ್ತಿದ್ದಂತೆ ಪ್ರಪಂಚವು ನಮ್ಮ ಮೇಲೆ ಮುಗಿಬಿದ್ದು ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ನಮ್ಮನ್ನು ಬಂಧಿಖಾನೆಗೆ ದೂಡುವುದು. ಆದರೂ ಅನಂತ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಸುಖಕ್ಕೆ ಹೋಲಿಸಿದಾಗ ಈ ದೈಹಿಕ ಸುಖಗಳು ಕ್ಷುಲ್ಲಕವೆಂದು ಅನಿಸಿದವನು ತಕ್ಷಣ ತ್ಯಾಗ ಮಾಡಲು ಬಯಸುವನು. “ತ್ಯಾಗಕ್ಕಾಗಿ ತ್ಯಾಗವೆಂದಲ್ಲ, ಉತ್ತಮವಾದದ್ದು ಸಿಕ್ಕಿರುವುದಕ್ಕಾಗಿ ತ್ಯಾಗ. ಪ್ರಾಪಂಚಿಕ ಸುಖಗಳ ಖಾಲಿತನದ ಅರಿವಾಗಿರುವ ಅವನಿಗೆ ತೃಪ್ತಿ ಸಿಗುವುದು ಉನ್ನತವಾದ ಆನಂದದಿಂದ ಮಾತ್ರ. ಕಡಿಮೆ ಮಟ್ಟದ್ದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಉನ್ನತ ಮಟ್ಟದ್ದನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳುವುದೇ ತ್ಯಾಗ”.

ಸ್ವಾರ್ಥವೆಂಬುದು ಪಾಪ;ನಿಶ್ಚಾರ್ಥತೆಯೇ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕತೆಯ ಹಾದಿಯಲ್ಲಿರುವ ಮೊದಲ ಮೈಲಿಗಲ್ಲು. ಸ್ವಾರ್ಥಿಯಾದವನು ಒಳ್ಳೆಯ ಆರೋಗ್ಯವನ್ನು, ಸುಖವನ್ನು ಪಡೆಯಬಹುದಾದರೂ, ಸನ್ಯಾಸಿಯಾದವನು ಸ್ವಾರ್ಥಿಯಾಗಲಾರ.. ರಾಮಕೃಷ್ಣಾನಂದರು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು, ಎಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ನಾವು

1. ಸಂಶೋಧಕರು, ತತ್ವಶಾಸ್ತ್ರ ಅಧ್ಯಯನ ವಿಭಾಗ, ಮಾನಸಗಂಗೋತ್ರಿ, ಮೈಸೂರು-06

ಸ್ವಾರ್ಥಿಗಳಾಗಿರುವವೋ ಅಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ನಮ್ಮ ಕೆಲಸವೆಲ್ಲ ನಿಷ್ಫಲವಾಗುವುದು. ಒಳ್ಳೆಯ ಉಪನ್ಯಾಸಗಳನ್ನು ನಾವು ಕೊಡಬಹುದು. ಹೆಸರು ಕೀರ್ತಿಗಳನ್ನು ಗಳಿಸಬಹುದು. ಆದರೆ ನಿಜವಾದ ಫಲಿತ ಮಾತ್ರ ಸೊನ್ನೆಯಾಗಿರುವುದು. ನಮ್ಮ ಅಲ್ಪ ಅಹಂ ತೊಲಗಿದ ಕ್ಷಣದಿಂದಲೇ ನಮ್ಮ ನಿಜವಾದ ಕೆಲಸ ಆರಂಭವಾಗುವುದು. ಆ ನಂತರ ನಾವು ಎಲ್ಲೂ ಹೋಗದೆ ಇದ್ದಲ್ಲಿಯೇ ಇದ್ದರೂ ಅಚ್ಚರಿಯ ಫಲಿತಾಂಶ ನಮ್ಮದಾಗುವುದು.

ಪ್ರಜ್ಞಾಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ನಾವು ಅಹಂಕಾರವನ್ನು ತ್ಯಜಿಸಿ ಭಗವಂತನಲ್ಲಿ ಬದುಕಲು ಆರಂಭಿಸಿದಾಗ ನಮ್ಮ ಶಕ್ತಿ ಅಪರಿಮಿತವಾಗುವುದು. ದೇವರ ಅಸ್ತಿತ್ವವೊಂದೇ ಸತ್ಯವಾದದ್ದು; ಉಳಿದೆಲ್ಲವೂ ಅಸತ್ಯಗಳು. ಆದರೆ ಇವುಗಳ ಹಿಂದಿರುವ ಸತ್ಯವೇ ದೇವರು. ಎದುರೇ ಇಲ್ಲದ ಮಾಯೆಯೇ ನಾವು ಸ್ವಾರ್ಥಿಗಳಾಗಲು ಕಾರಣ. ನಮ್ಮ ಮೇಲೆ ಭಗವಂತನ ಕೃಪೆ ಆದಾಗ ಮಾತ್ರ ಅವಕುಂಠನವನ್ನು ಸರಿಸಿ ನಾವು ಆತನನ್ನು ನೋಡಬಹುದು. ಆಗ ನಮ್ಮಲ್ಲಿರುವ ಸ್ವಾರ್ಥವೆಲ್ಲ ಬಿದ್ದು ಹೋಗುವುದು.

ಸ್ವಾರ್ಥವೆಂಬ ಪದ ನಮಗೆ ಯಾವಾಗಲೂ ಸರಿಯಾಗಿ ಅರ್ಥವಾಗಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಸ್ವ ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ದೇಹವೆಂದೋ, ಜೀವವೆಂದೋ ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಂಡು ಅದಕ್ಕೆ ಒತ್ತಾಸೆಯಾಗುವಂತೆ ಏನನ್ನಾದರೂ ಮಾಡಿದರೆ, ಆಗ ನಾವು ಸ್ವಾರ್ಥಿಗಳಾಗುತ್ತೇವೆ. ಆದರೆ ದೇಹಕ್ಕೆ ಅತೀತವಾದ ಆತ್ಮವೆಂಬುದೊಂದು ಇದೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ನಾವು ಏನನ್ನಾದರೂ ಮಾಡಿದರೆ, ಅದೇ ದೇವರ ಪೂಜೆ. ಯಾರು ಆ ಆತ್ಮನ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿರುವನೋ ಅವನು ಸ್ವಾರ್ಥಿಯಾಗಲಾರ. ಭಗವಂತನನ್ನು ನಿಮ್ಮೊಳಗೆ ಪರಿಭಾವಿಸಿರಿ, ಸ್ವಾರ್ಥವನ್ನು ನೀವು ಖಂಡಿತ ಗೆಲ್ಲುವಿರಿ, ದಿವ್ಯತೆಯ ಸಮ್ಮುಖದಲ್ಲಿ ಬದುಕುತ್ತಾ ಬಂದರೆ ಅಲ್ಪ ಅಹಂ ತನ್ನ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಎಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಅಹಂ ಮನುಷ್ಯನನ್ನು ಅಳುತ್ತಿರುವುದೋ ಅಲ್ಲಿಯವರೆಗೂ ಅವನು ಬಂಧಿ, ಜೀತದಾಳು, ನಮ್ಮ ಆತಂಕಗಳು ಚಿಂತೆಗಳು ಬರುವುದೇ ಅಹಂಕಾರದಿಂದ, ಸ್ವಾರ್ಥದಿಂದ. ಅಲ್ಪ ಅಹಂ ಅನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಕೊಟ್ಟೊಡನೆ ಇವೆಲ್ಲವೂ ಹೊರಟುಹೋಗುವುದು.

ರಾಮಕೃಷ್ಣಾನಂದರ ಪ್ರಕಾರ ಧರ್ಮದ ಪರಿಕಲ್ಪನೆ

ರಾಮಕೃಷ್ಣಾನಂದರು ತಮ್ಮ ಪೂಜಾವಿಧಾನದಲ್ಲಿ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕವಾದರೂ, ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಧಾರ್ಮಿಕ ಕಲ್ಪನೆಯಲ್ಲಿ ಉದಾರ ಮನೋಭಾವದವರು. ಸಹನೆ, ವಿಶ್ವದೃಷ್ಟಿ, ಪೂರ್ವಾಗ್ರಹವಿಲ್ಲದಿರುವಿಕೆ – ಇವೇ ಅವರ ಚಿಂತನೆಯ ಮೂಲಭೂತ ಅಂಶಗಳು. ಧರ್ಮವನ್ನು ಅವರು ಜಡದೊಂದಿಗೆ ಚೈತನ್ಯದ ಹೋರಾಟ ಎನ್ನುತ್ತಿದ್ದರು. ಆ ಹೋರಾಟದಲ್ಲಿ ಸಹಾಯವಾಗಬಹುದಾದ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಅವರು ಸ್ವಾಗತಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಯಾರಾದರೂ ಹೀಗೆಯಿರುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಬಂದಾಗ ಅವರು ಯಾವುದೇ ರೂಪದ ಧರ್ಮದಲ್ಲಿಯೂ ತಪ್ಪು ಕಂಡು ಹಿಡಿಯುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗಬೇಡಿ, ವ್ಯತ್ಯಾಸವಿರುವುದೆಲ್ಲ ಬಾಹ್ಯ

ಪದ್ಧತಿಗಳಲ್ಲಿ. ಹೊರಗಿನದು ಬರೀ ಕರಟ. ಅದು ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ, ಒರಟಾಗಿ, ನಮಗೆ ಇಷ್ಟವಾಗದೆ ಇರಬಹುದು. ಆದರೆ ಅದು ಒಳಗಿನ ಮೌಲಿಕವಾದ ತಿರುಳನ್ನು ಹಿಡಿದಿಟ್ಟುಕೊಂಡಿರುವುದು. ದೇವರೇ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಧರ್ಮದ ತಿರುಳು. ಮನುಷ್ಯ ಯಾವ ಧರ್ಮಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ್ದರೂ ಅವನು ಪೂಜಿಸಬೇಕಾದದ್ದು ಒಬ್ಬನೇ ದೇವರನ್ನು. ಧರ್ಮದ ಮುಖ್ಯವಾದ ಅಂಶಗಳು ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿಯೂ ಒಂದೇ. ಅಮುಖ್ಯ ಅಂಶಗಳಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರವೇ ಭಿನ್ನತೆ ಇರುವುದು. ಧಾರ್ಮಿಕ ನಂಬಿಕೆ, ಸಿದ್ಧಾಂತಗಳೆಲ್ಲ ಸತ್ಯದ ಅಂಶಿಕ ಪ್ರತಿಫಲನಗಳು. ಸತ್ಯದ ಸೆಳಕು ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಇರುವುದರಿಂದಲೇ ನಾವು ಅವುಗಳನ್ನು ಇಡೀ ಸತ್ಯವೆಂದು ತಪ್ಪು ತಿಳಿಯುವುದು. ದೇವರಿಗೆ ಸಲ್ಲಿಸಬೇಕಾದದ್ದನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸುವುದೇ ಧರ್ಮ ಎನ್ನಬಹುದು. ದೇವರೊಬ್ಬನೇ ವಿಶ್ವದೊಡೆಯ. ಅವನೇ ನನ್ನ ಒಡೆಯ ಎಂದು ತಿಳಿದು ತನ್ನನ್ನು ದೇವರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವುದೇ ಧರ್ಮ. ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ನೀವೇ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವುದು ಅಧರ್ಮ. ನೀನು-ನಿನ್ನದು ಎಂಬ ಕಲ್ಪನೆಯನ್ನು ಕಿತ್ತೆಸೆದು ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಭಗವಂತನಿಗೆ ಅರ್ಪಿಸಿ ಬಿಡುವುದು – ಇದೇ ಎಲ್ಲ ಧರ್ಮಗಳ ಸಾರ ಎಂದು ರಾಮಕೃಷ್ಣಾನಂದರ ಅಭಿಮತ.

ಸಾಮರಸ್ಯ ಸಂತೋಷ ಶಾಂತಿಗಳಿರುವಂತಹ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ವಾತಾವರಣವನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸಲು ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಸಾಧ್ಯ. ಅಂತೆಯೇ ಪ್ರಾಪಂಚಿಕರು ಹೋದಲ್ಲೆಲ್ಲ ಪ್ರಾಪಂಚಿಕ ವಾತಾವರಣವನ್ನೇ ಹೊತ್ತೊಯ್ಯುವರು; ರಾಜಕೀಯ, ತಿನ್ನುಣುವ ವಿಚಾರ, ಸುಖಪಡುವ ವಿಚಾರ, ಅವರು ಹೀಗೆ ಇರುವ ಹಾಗೆ – ಇತ್ಯಾದಿಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಹರಟೆ ನಲಿಯುವರು. ರಾಮಕೃಷ್ಣಾನಂದರಿಗೆ ಅಂತಹ ಜನರನ್ನು ಸಹಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಯಾರಾದರೂ ವರ್ತಮಾನ ಪತ್ರಿಕೆಯನ್ನೋ ಪ್ರಾಪಂಚಿಕತೆಯ ಪುಸ್ತಕವನ್ನೋ ಆಶ್ರಮದಲ್ಲಿ ಓದುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ಕಂಡರೆ, 'ನೀವು ಅದನ್ನು ಎಲ್ಲಿ ಬೇಕಾದರೂ ಮಾಡಬಹುದು. ಇಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಭಗವತ್‌ಚಿಂತನೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನಿಸಬೇಕು' ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು.

ರಾಮಕೃಷ್ಣಾನಂದರ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಯಾವಾಗಲೂ ದೇವರ ಕುರಿತಾದ ಯೋಚನೆಯೇ ತುಂಬಿಕೊಂಡಿರುತ್ತಿತ್ತು. ಒಂದು ದಿನ ಅವರ ಸೋದರಿ ದೇವಮಾತಾರಿಗೆ ಹೇಳಿದರು. 'ದೇವರನ್ನು ಸಾಕ್ಷಾತ್ಕರಿಸಿಕೊಂಡ ಮನುಷ್ಯ ಜೀವನದುದ್ದಕ್ಕೂ ಅವನನ್ನು ಸಾಕ್ಷಾತ್ಕರಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಲೇ ಇರಬೇಕು. ನಮಗೆ ಗೊತ್ತಿರಲಿ ಇಲ್ಲದಿರಲಿ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರ ಗುರಿಯೂ ದೇವರನ್ನು ಸಾಕ್ಷಾತ್ಕರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದೇ ಆಗಿದೆ. ದೇವರ ಮೇಲೆ ನಿಜವಾದ ಪ್ರೇಮವಿಲ್ಲದವನು ಧಾರ್ಮಿಕನಾಗಲಾರ. ಧರ್ಮವು ಪ್ರಾರಂಭವಾಗುವುದೇ ಭಗವಂತನ ಆಕರ್ಷಣೆಯಿಂದ. ಅವನನ್ನು ಸೇರಿಕೊಳ್ಳುವವರೆಗೆ ಯಾವ ಜೀವಕ್ಕೂ ತೃಪ್ತಿ ಎಂಬುದಿರದು. ಆತನನ್ನು ಸಾಕ್ಷಾತ್ಕರಿಸಿಕೊಂಡಾಗ ಸಮಸ್ತ ಬಂಧನಗಳು ಬಿಟ್ಟುಹೋಗುವುವು.

ಭಗವತ್ಸಾಕ್ಷಾತ್ಕಾರವನ್ನು ಹೇಗೆಂದರೆ ಹಾಗೆ ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕೊಂದು ವಿದ್ಯುಕ್ತವಾದ ವಿಧಾನವಿದೆ. ಮೊದಲು ಕೇಳಿ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವುದು. ನಂತರ ಕೇಳಿದ್ದನ್ನು

ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು. ಆಮೇಲೆ ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದನ್ನು ಸಾಕ್ಷಾತ್ಕರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು. ಬೆಳಕೆಂಬುದು ಎಲ್ಲಿದೆಯೆಂಬುದು ನಿಮಗೆ ತಿಳಿಯಬೇಕು. ಇಲ್ಲವಾದರೆ ನೀವು ಅದನ್ನು ಹುಡುಕುತ್ತ ವಿರುದ್ಧ ದಿಕ್ಕಿಗೆ ತೆರಳಬಹುದು. ಆ ನಂತರ ಗುರುವಿನಿಂದ ಅದನ್ನು ಹೇಗೆ ಮಾಡುವುದು ಎಂಬುದನ್ನು ಕೇಳಿ ತಿಳಿಯಬೇಕು. ಆಮೇಲೆ ಅದು ಏನು ಎಂಬುದನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಸರಿಯಾಗಿ ಅರ್ಥವಾದ ಮೇಲೆ ಸಾಕ್ಷಾತ್ಕಾರ ಬರುವುದು.

ದೇವರನ್ನು ಸಾಕ್ಷಾತ್ಕರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಶುದ್ಧವಾದ ಮನಸ್ಸು ಬೇಕು. ಮನಸ್ಸು ಶುದ್ಧವಾಗುವುದು ನಿಸ್ವಾರ್ಥ ಕರ್ಮದಿಂದ. ನಿಸ್ವಾರ್ಥ ಕರ್ಮ ಅಥವಾ ಕರ್ಮಯೋಗ ಎಂಬುದನ್ನು ಕೆಲವರು ಅಪಾರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಇದನ್ನು ವಿವರಿಸುತ್ತ ಒಂದು ದಿನ ರಾಮಕೃಷ್ಣಾನಂದರು ಸೋದರಿ ದೇವಮಾತಾರಿಗೆ ಹೇಳಿದರು, “ಇನ್ನೊಬ್ಬರಿಗಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದೆಂದರೆ ನಮ್ಮನ್ನು ನಾವು ಉತ್ತಮಪಡಿಸಿಕೊಂಡಂತೆ. ನಾವು ಬಿದ್ದಿರುವ ಸ್ವಾರ್ಥದ ಶತಂಪಾತಾಳದಿಂದ, ಅವನತ ಸ್ಥಿತಿಯಿಂದ ನಮ್ಮನ್ನು ನಾವು ಮೇಲೆತ್ತಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಇನ್ನೊಬ್ಬರಿಗೆ ಸೇವೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಅಂತಹುದನ್ನು ನಮ್ಮ ಪಾಲಿಗೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ನಮ್ಮ ಸೇವೆಯ ಅಗತ್ಯವಿರುವವರಿಗೆ ನಾವು ಕೃತಜ್ಞರಾಗಿರಬೇಕು. ನಾವು ಇನ್ನೊಬ್ಬರಿಗೆ ಏನೆಲ್ಲ ಮಾಡಿದರೂ, ಅದರಿಂದಾಗುವ ಒಳಿತು ಇದೇ ನಮ್ಮನ್ನು ನಾವು ಉತ್ತಮಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು”.

ವೇದಾಂತ ತತ್ವದ ಪ್ರಕಾರ ಪಿಂಡಾಂಡ ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡಗಳೆರಡೂ ಬೇರೆ ಬೇರೆಯಲ್ಲ. ಅವೆರಡು ಹುಟ್ಟಿರುವುದು ಒಂದೇ ವಸ್ತುವಿನಿಂದ. ರಾಮಕೃಷ್ಣಾನಂದರು ಮೈಗೂಡಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದ ವಿಚಾರವಿದು. ಧರ್ಮ ಹಾಗೂ ತತ್ವಜ್ಞಾನದ ಜೊತೆಗೆ ಅವರಿಗೆ ಭೌತವಿಜ್ಞಾನ ಗಣಿತ ಇತ್ಯಾದಿ ಅನೇಕ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ಪರಿಶ್ರಮವಿದ್ದಿತು. ಒಮ್ಮೆ ಅವರೆಂದರು, “ನಿಜವಾಗಿ ಕಾಲ, ದೇಶ, ಕಾರಣ ಇವು ಬಾಹ್ಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಸಂಗತಿಗಳಿಲ್ಲ, ಅವೆಲ್ಲಾ ನನ್ನಲ್ಲಿಯೇ, ನನ್ನ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿಯೇ ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿವೆ. ಇಡೀ ವಿಶ್ವವೇ ಮಾನವನಲ್ಲಿ ಅಡಗಿದೆ.

ವಿಜ್ಞಾನವೆಂದರೆ ಬಾಹ್ಯಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿನ ಮಾನವನ ಹೋರಾಟ. ಧರ್ಮವೆಂದರೆ ಅಂತರಂಗ ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿನ ಹೋರಾಟ. ವಿಜ್ಞಾನವು ಮಾನವನನ್ನು ಹೊರ ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ಸತ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ಹೋರಾಡುವಂತೆ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಎರಡೂ ಹೋರಾಟಗಳು ಮಹತ್ವದವು. ಸಂದೇಹವಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಒಂದು ಯಶಸ್ಸಿನಲ್ಲೂ ಇನ್ನೊಂದು ನಿಷ್ಫಲವಾಗುವುದರಲ್ಲೂ ಕೊನೆಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ, ಅದೇ ವ್ಯತ್ಯಾಸ. ವಿಜ್ಞಾನ ಕೊನೆಗೊಂಡಲ್ಲಿ ಧರ್ಮ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗುತ್ತದೆ. ವಿಜ್ಞಾನ ವಿಧಾನವು ಪ್ರಯೋಗ ಅವಲೋಕನಗಳ ಮೇಲೆ ನಿಂತಿದೆ. ಆದರೆ ಈ ಪ್ರಯೋಗ ಅವಲೋಕನಗಳನ್ನು ಮೀರಿದ ಯಾವುದೋ ಇದೆ ಎಂದು ಮನದಟ್ಟಾದೊಡನೆ

ಮಾನವನು ವಸ್ತು ವಿಜ್ಞಾನವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಮುಂದೆ ಹೋಗುತ್ತಾನೆ. ವಿಜ್ಞಾನದ ಅಧ್ಯಯನ ಪರಿಮಿತ ವಸ್ತುಗಳಲ್ಲಿ; ಭಗವಂತನಾದರೋ ಅಪರಿಮಿತ.

ನಿಜವಾಗಿ ಪ್ರೀತಿಸುವವನು ತನ್ನ ಪ್ರೇಮಿಯನ್ನೇ ಕುರಿತು ಯೋಚಿಸುತ್ತಾನೆ; ಪ್ರೇಮಿಗೆ ಇಷ್ಟವಾಗದ್ದನ್ನು ಯಾವಾಗಲೂ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಶ್ರೀರಾಮಕೃಷ್ಣರ ಮೇಲಣ ರಾಮಕೃಷ್ಣಾನಂದರ ಪ್ರೇಮವನ್ನು ಕುರಿತಾದ ಕಥೆಗಳು ಈಗ ಶ್ರೀ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಮಹಾಸಂಘದಲ್ಲಿ ದಂತಕಥೆಯಾಗಿದೆ. ಒಂದು ಸಲ ಅವರು ಸೋದರಿ ದೇವಮಾತಾರಿಗೆ ಹೇಳಿದರು; 'ನಿಜವಾದ ಭಕ್ತನು ತನ್ನ ಬಗ್ಗೆ ಯೋಚಿಸುವುದೇ ಇಲ್ಲ. ದೇವರ ಯೋಚನೆ ಅದೆಷ್ಟು ತುಂಬಿಕೊಂಡಿರುತ್ತದೆ ಎಂದರೆ ಅವನು ತನ್ನನ್ನು ತಾನು ಮರೆತಿರುತ್ತಾನೆ. ಈ ಶರೀರವೆಂದರೆ ಒಂದು ನಿಷ್ಕ್ರಿಯ ಉಪಕರಣ. ಅದಕ್ಕೆ ಸ್ವಂತ ಅಸ್ತಿತ್ವವೇ ಇಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ಅದು ಬಳಸುವವನ ಮೇಲೆಯೇ ಸಂಪೂರ್ಣ ಅವಲಂಬಿಸಿರುತ್ತದೆ. ಒಂದು ಲೇಖನಿಗೆ ಪ್ರಜ್ಞೆ ಬಂದಿತೆಂದುಕೊಳ್ಳೋಣ. ಅದು "ನಾನು ನೂರಾರು ಕಾಗದಗಳನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದೇನೆ ಎಂದುಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಆದರೆ ನಿಜವಾಗಿ ಕಾಗದ ಬರೆದವನು ಅದನ್ನು ಹಿಡಿದವನು; ಅದು ನಿಜವಾಗಿ ಏನು ಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ಹೀಗೆ, ನಮಗೆ ಪ್ರಜ್ಞೆ ಇರುವುದರಿಂದ ನಾವು ಇವೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಮಾಡುತ್ತಿರುವೆವು ಎಂದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ. ಆದರೆ ಸತ್ಯವಾಗಿ ನಮ್ಮ ಕೈಯಲ್ಲಿರುವ ಲೇಖನಿಯಂತೆ ನಾವು ದೇವರ ಕೈಯಲ್ಲಿರುವ ಒಂದು ಉಪಕರಣವಲ್ಲದೆ ಬೇರೆಯಲ್ಲ; ನಮ್ಮಿಂದ ಇವೆಲ್ಲವೂ ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದು ಅವನಿಂದಾಗಿಯೇ".

ಜೀವನ ಎಂದರೆ ಹೋರಾಟ. ಕೇವಲ ಎರಡು ರೀತಿಯ ಜನರು ಹೋರಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಸತ್ತವರು ಹಾಗೂ ಸಾಕ್ಷಾತ್ಕಾರದ ದೆಸೆಯಿಂದ ದ್ವಂದ್ವಾತೀತರಾದವರು. ಒಂದು ದಿನ ಯಾರೋ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಜೀವನ ಶುಷ್ಕ ಎಂದರೆಂದು ಕೇಳಿದ ರಾಮಕೃಷ್ಣಾನಂದರು ಹೇಳಿದರು. "ಬೇರೆ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತವಾಗದೆ ಇರಬಹುದಾದರೂ ಅವರು ಹಾಗೆ ಗೋಣಗಾಡುವುದೇ ಅವರ ಭಕ್ತಿ ಬಲವಾಗಿದೆ ಎಂದು ತೋರಿಸುತ್ತದೆ. ಅವರಿಗೆ ಶಾಂತಿಯಿಲ್ಲದಿರುವುದು ಅವರ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಹೃದಯದ ಈ ಶುಷ್ಕತೆ ಅಸಹಜ ಎಂಬುದರ ಸೂಚಕ-ನೀರಿನಿಂದ ಮೇಲೆತ್ತಲ್ಪಟ್ಟ ಮೀನು ಹೊರಗಡೆಯ ಶುಷ್ಕತೆಯನ್ನು ತಡೆಯಲಾರದೆ ಹಾರಿ ನೆಗೆದು ಪುನಃ ಅದಕ್ಕೆ ಸಹಜವಾದ ನೀರನ್ನು ಸೇರಲೆತ್ತಿಸುವಂತೆ. ಅವರ ಭಕ್ತಿಯೇನೂ ಕಡಿಮೆಯಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಭಗವಂತನ ಮೇಲಣ ಭಕ್ತಿಗಾಗಿ ಹಸಿವು ಇರುವುದೋ ಅಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಮನುಷ್ಯ ಭಕ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಸ್ಥಿರವಾಗಿರುವನು".

ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಸ್ವಪ್ರಯತ್ನ ಕೊನೆಗೊಂಡ ಮೇಲೆ ಆತ್ಮಸಮರ್ಪಣೆ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗುತ್ತದೆ. ನಿಜವಾದ ಸಂನ್ಯಾಸಿ ದೇವರಿಗೆ ತಾನು ಶರಣಾಗುವುದಲ್ಲದೆ ತನ್ನ ಆತ್ಮವನ್ನೇ ಅವಲಂಬಿಸುತ್ತಾನೆ. 'ಒಂದು ಸಂಜೆ ಯಾರೋ ಒಬ್ಬರು ರಾಮಕೃಷ್ಣಾನಂದರನ್ನು ಧ್ಯಾನದ ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡುವುದು ಹೇಗೆ ಎಂದು ಕೇಳಿದರು. ಅವರ ಉತ್ತರ; "ಧ್ಯಾನವೆಂದರೆ ತಾನೆಂಬ ಭಾವನೆಯನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ತ್ಯಜಿಸಿರುವುದು.

ಧ್ಯಾನಕ್ಕೆ ತನ್ನತನದ ಪ್ರಜ್ಞೆಯನ್ನು ಪೂರ್ತಿ ನಾಶಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಅಗತ್ಯ. ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಕಾಶದ ಎದುರು ಸಣ್ಣ ದೀಪಗಳೆಲ್ಲ ಆರಿಹೋದಂತೆ ಕಾಣುವ ಹಾಗೆ ಭಗವಂತನ ವೈಭವದೊಡನೆ ನಮ್ಮ ಅಲ್ಪ ಅಹಂಕಾರದ ವೈಭವ ಪೂರ್ತಿ ನಾಶವಾಗಬೇಕು. ಸೂರ್ಯ ಹುಟ್ಟಿದಾಗ ನಕ್ಷತ್ರಗಳೆಲ್ಲ ಕಣ್ಮರೆಯಾಗುವ ಹಾಗೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ನಿಮ್ಮೊಳಗೆ ನೀವು ಭಗವಂತನ ಅಸ್ತಿತ್ವವನ್ನು ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡಬೇಕು. ನನ್ನ ಈ ಕಣ್ಣುಗಳಿಂದ ನಾನವನನ್ನು ನೋಡಲಾರೆ. ನನ್ನ ಈ ಕಿವಿಗಳಿಂದ ನಾನವನನ್ನು ಕೇಳಲಾರೆ. ಅವನ ಅಸ್ತಿತ್ವವನ್ನು ಗ್ರಹಿಸುವುದಾದರೂ ಹೇಗೆ? ಎಂದು ನೀವು ಹೇಳಬಹುದು. ಹೀಗೆ ನೀವು ಅವನನ್ನು ಗ್ರಹಿಸಲಾರಿರಿ. ಸೃಷ್ಟಿಕರ್ತನೆಡೆಗೆ ಹೋಗುವಾಗ ನೀವು ಈ ಸೃಷ್ಟಿಯ ಕಡೆಗೆ ನೇರವಾಗಿ ಕರೆದೊಯ್ಯುವ ಉಪಕರಣಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಆಚೆಗೆಸೆಯಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಮನಸ್ಸನ್ನೂ ಇಂದ್ರಿಯಗಳನ್ನು ಮೀರಿ ಹೋದರೆ ಧ್ಯಾನ ತಾನಾಗಿಯೇ ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗುತ್ತದೆ. ಅಂತದೃಷ್ಟಿಯನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಇದೊಂದೇ ಮಾರ್ಗ. ಈ ಇಂದ್ರಿಯಗಳು ಸೃಷ್ಟಿಗಾಗಿ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟವೆಯೇ ಹೊರತು, ಸೃಷ್ಟಿಕರ್ತನಿಗಾಗಿ ಅಲ್ಲ”.

ಜೀವನವನ್ನು ಕುರಿತು ರಾಮಕೃಷ್ಣಾನಂದರ ನಿಲುವು. ನಮ್ಮೆಲ್ಲಾ ಕ್ರಿಯೆಗಳ ಹಿಂದೆಯೂ ಒಂದು ಬಯಕೆ ಇರುತ್ತದೆ. ಇಂಥ ಪ್ರಜ್ಞಾಪೂರ್ವಕ ಕ್ರಿಯೆಯೇ ಜೀವನವೆಂದು ಕರೆಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಕ್ರಿಯೆಯು ಪ್ರಜ್ಞಾಪೂರ್ವಕವಾಗಿದ್ದಾಗಲೇ ಅದನ್ನು ಜೀವನವೆಂದು ಕರೆಯುವುದು. ಆದರೆ ಪ್ರಜ್ಞಾಪೂರ್ವಕ ಕ್ರಿಯೆ ಇಲ್ಲದ ಒಂದು ಬೃಹತ್ ಮೋಟಾರು ಅಥವಾ ಯಂತ್ರವು ಜೀವನದಿಂದ ಕೂಡಿದೆ ಎಂದು ನಾವು ಭಾವಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಯಾವುದಕ್ಕೆ ತನ್ನ ಕ್ರಿಯೆಯ ಅರಿವಿರುತ್ತದೆಯೋ ಅದೇ ಜೀವನ. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಕ್ರಿಯೆಯು ಯಾವುದಾದರೊಂದು ಬಯಕೆಯಿಂದ ಪ್ರೇರಿತವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಮಾನವನಿಗೆ ವಾಸ್ತವವಾಗಿಯೂ, ಯಾವುದಾದರೂ ಒಂದು ಬಯಕೆ ಇದೆಯೇ? ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನಂತಹ ಮಹಾಪುರುಷರು, ಕ್ರೈಸ್ತ ಬುದ್ಧರಂತಹ ಮಹಾತ್ಮರೂ ಇದಕ್ಕೆ ಬೇರೆಯಾದುದನ್ನೇ ನಮಗೆ ತಿಳಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಕೊಡುವ ಮಾನವನ ವಿವರಣೆ ಅದ್ಭುತವಾದುದು. ಅವರ ಪ್ರಕಾರ ಮಾನವನಿಗೆ ಹುಟ್ಟು ಸಾವುಗಳಿಲ್ಲ. ಅವನು ಆಸೆಗಳಿಂದ ಮುಕ್ತನಾದವನು. ಸತ್-ಚಿತ್-ಆನಂದ ಸ್ವರೂಪನು. ಸಾಕ್ಷಾತ್ ಶಿವನ ತ್ರಿಶೂಲವೂ, ಅವನನ್ನು ನಾಶ ಮಾಡಲಾರದು. ಅವನು ಶಾಶ್ವತನು, ಸ್ವಭಾವತಃ ನಾಶರಹಿತು. ಇದು ಮಾನವನ ಸ್ವರೂಪವೆಂದಾದರೆ ನಾನು ಏನಾಗಿದ್ದೇನೆ? ನನ್ನನ್ನೂ ಮಾನವನೆಂದೇ ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ; ಆದರೆ ನಾನು ಕೇವಲ ಮೂರೂವರೆ ಗೇಣುವಿನೆತ್ತರವಿದ್ದೇನೆ. ನಾನು ಹುಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ, ಸಾಯಲಿದ್ದೇನೆ. ನಾನು ಹಲವಾರು ಬಯಕೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದೇನೆ. ಅತ್ಯಂತ ದರಿದ್ರನಾದ ಕೂಲಿಯವನಿಂದ ಹಿಡಿದು, ಸಾರ್ವಭೌಮನವರೆಗೆ ಬಯಕೆಗಳಿಲ್ಲದ ಒಬ್ಬನೇ ಒಬ್ಬ ಮಾನವನನ್ನು ನೋಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ವಾಸ್ತವವಾಗಿ ಮಾನವ ಆಶಾಜೀವಿ. ಬಸಿರಿನಿಂದ ಹೊರಬಂದ ಕೂಡಲೇ ಮಗು ಅರುಚುತ್ತದೆ. ಕಾರಣ ಅದಕ್ಕೊಂದು ಬಯಕೆಯಿದೆ. ಮಾನವನು ಬಯಕೆಯಿಂದ ಹುಟ್ಟುತ್ತಾನೆ. ಬಯಕೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಬಾಳುತ್ತಾನೆ. ಬಯಕೆಯಲ್ಲಿಯೇ

ಸಾಯುತ್ತಾನೆ. ಹಾಗಾದರೆ ಈ ಮಾನವನಿಗೂ ಆ ಮಾನವನಿಗೂ ಏನು ಸಂಬಂಧ? ಒಬ್ಬನು ಇನ್ನೊಬ್ಬನಿಗೆ ಹೇಗೆ ಸಮಾನ? ಒಬ್ಬನು ಇನ್ನೊಬ್ಬನಿಗೆ ಏಕೀಭವಿಸುತ್ತಾನೆ? ಒಬ್ಬನು ಎಲ್ಲಾ ಆಸೆಗಳನ್ನೂ, ಎಲ್ಲಾ ಭಯವನ್ನೂ, ಹುಟ್ಟು-ಸಾವುಗಳನ್ನೂ ಮೆಟ್ಟಿ ನಿಂತಿದ್ದಾನೆ. ಆದರೆ ಇನ್ನೊಬ್ಬನು ಎಲ್ಲಾ ಬಗೆಯ ಭಯ ಮತ್ತು ಆಸೆಗಳ ಮೂಟೆಯಾಗಿದ್ದಾನೆ. ಅವನು ಹುಟ್ಟು-ಸಾವುಗಳು ನಿಶ್ಚಿತವಾಗಿವೆ.

ಅಂತರವಾಸಿಯಾಗಿ ಆತ್ಮನಿರುವುದರಿಂದ ಪ್ರತಿ ಮಾನವನೂ ಒಂದೊಂದು ದೇವಾಲಯ. ಇದು ಪ್ರಾಜ್ಞರಾದ ಪೂರ್ವಿಕರಿಗೆ ಅನುಭವದ ವಿಷಯ. ಆದ್ದರಿಂದಲೇ ಮಾನವನು ಹೇಗೆ ತನ್ನ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವದ ಕೋಶದಿಂದ ಕೋಶಕ್ಕೆ ಒಳಹೋಗುತ್ತಾ ಕೊನೆಗೆ ಅಂತಃಸ್ಥಿತನಾದ ಭಗವಂತನನ್ನು ಕಾಣಬಹುದೆಂಬುದನ್ನು ನಿರ್ದೇಶಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿಯೇ ನಮ್ಮ ದೇವಾಲಯಗಳೆಲ್ಲಾ ಹೊರಪ್ರಕಾರಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿರುವುದು. ಅಚಲ ಭಕ್ತಿ ಎಂದರೆ ವಿವಿಧ ಕಾರ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ನಿರತನಾಗಿದ್ದರೂ ಮನಸ್ಸು ಮಾತ್ರ ಭಗವಂತನ ಕಡೆಯೇ ತಿರುಗಿರುವುದು ಎಂದರ್ಥ. ಉತ್ಸಾಹದ ಕಾವು ಯಾವಾಗಲೂ ಒಂದೇ ಸಮನಾಗಿಲ್ಲದಿರಬಹುದು. ಆದರೆ ಭಗವಂತನಿಗಾಗಿ ಹಂಬಲವಿರುವವರೆಗೂ ಅದು ದೃಢ ಭಕ್ತಿಯೇ. ಸದಾ ಭಗವಂತನಲ್ಲಿ ನಂಬಿಕೆಯಿರುವವರು ಅತಿ ವಿರಳ. ಜೇಬಿನಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕು ಕಾಸಿರುವವರೆಗೂ ನಮಗೆ ಬೇರೆಯವರ ಆಶ್ರಯದ ಅವಶ್ಯಕತೆಯೇ ತೋರುವುದಿಲ್ಲ. ಕಡೆಯ ಕಾಸೂ ಮುಗಿದು, ನಿರ್ಗತಿಕರಾದಾಗಲೇ ದೈವದ ಕಡೆ ವಿಶ್ವಾಸದ ಗಮನ; ಅಲ್ಪವಾದ ತನ್ನ ಮಾನವ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವವನ್ನು ನೆಚ್ಚಿದವನಿಗೆ ಎಂದೂ ಕ್ಷೇಮವಿಲ್ಲ. ಭಗವಂತನಲ್ಲಿ ಸಂಪೂರ್ಣ ವಿಶ್ವಾಸವಿರುವವನಿಗೆ ಎಂದೂ ಹಾನಿಯಿಲ್ಲ.

ಭಗವಂತನು ನಮ್ಮೆಲ್ಲರಿಗಿಂತ ಬುದ್ಧಿಶಾಲಿ. ನಮಗೆ ಏನು ಅವಶ್ಯಕವೋ, ನಮ್ಮನ್ನು ಎಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟಿರಬೇಕೋ, ಅದು ಆತನಿಗೆ ಗೊತ್ತು. ಆತನ ವಿಧಿವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ತಿರಸ್ಕರಿಸಿದರೆ, ಆಗ ನಿಜವಾಗಿ ಆತನ ಅನಂತ ಪ್ರೇಮ ಕೃಪೆಗಳನ್ನು ತಿರಸ್ಕರಿಸಿದಂತೆಯೇ. ಆತನ ಇಚ್ಛೆಗೆ ತಲೆಬಾಗುವುದೇ ದಿವ್ಯ ಅನುಭವವೆಂದೆಯೇ ಆಸುರಿಕ. ನಿನ್ನ ಕರ್ತವ್ಯವನ್ನು ನೀನು ಮಾಡು. ಭವಿಷ್ಯದ ವಿಷಯವಾಗಿ ಕಾತರತೆ ಬೇಡ. ಕಾತರತೆ ತಲೆದೋರಿದಾಗ ನೀನು ನಾಸ್ತಿಕನಾಗುತ್ತೀಯೆ. ಭಗವಂತನಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಆತನ ವಾತ್ಸಲ್ಯದಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವಾಸವಿಲ್ಲದವನಾಗುತ್ತೀಯೆ. ನಿಜ ವಿಶ್ವಾಸವಿದ್ದಲ್ಲಿ ಕಾತರಕ್ಕೆ ಎಡೆಯೇ ಇಲ್ಲ. ಧರ್ಮದ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಯಾವ ರಹಸ್ಯವೂ ಇರಕೂಡದು. ಭಗವಂತನು ಎಂತಹ ರಹಸ್ಯ ಪುರುಷನೂ ಅಲ್ಲ. ಹಗಲಿಗಿಂತ, ಸೂರ್ಯನಿಗಿಂತ ಸ್ಪಷ್ಟ ಆತ. ರಹಸ್ಯವೆಂದರೆ ವಿವರಿಸಲಾಗದು ಎಂದುರ್ಥ. ದೇಹ ದುರ್ಬಲನು ಕುಯುಕ್ತಿಗೆ ಇಳಿಯುತ್ತಾನೆ. ಧರ್ಮ ದುರ್ಬಲನು ರಹಸ್ಯವಾದವನ್ನು ಹೂಡುತ್ತಾನೆ. ಮಹದ್ವಸ್ತುವಿಗಾಗಿ ಅಲ್ಪವಾದುದನ್ನು ಬಿಡುವುದೇ ತ್ಯಾಗ. ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಜೀವನಕ್ಕಾಗಿ ಪ್ರಪಂಚ ತ್ಯಾಗ ಮಾಡುವವರು ಸುನಿಶ್ಚಿತವಾದದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ಅನಿಶ್ಚಿತವಾದುದನ್ನು ನಿತ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ಅನಿತ್ಯವಾದದ್ದನ್ನು ತೊರೆಯುತ್ತಾರೆ.

ಧರ್ಮವೆಂದಿಗೂ ಕೆಡುವುದಿಲ್ಲ. ಕೆಡುವವನು ಮನುಷ್ಯ. ಧರ್ಮವು ಸನಾತನ, ಅವ್ಯಯ, ಗೋಡೆಯ ಮುಂದೆ ನಿಂತರೆ ನಿನ್ನನ್ನು ಅದು ಪ್ರತಿಬಿಂಬಿಸುವುದೇ? ಅದೇ ಗೋಡೆಯಲ್ಲಿ ಸಣ್ಣ ಕನ್ನಡಿಯೊಂದಿರಲಿ - ತಕ್ಷಣ ನಿನ್ನನ್ನು ನೀನು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಹಾಗೆಯೇ ಧರ್ಮವು ವ್ಯತ್ಯಾಸವಾಗದೆ ಒಂದೇ ರೀತಿ ಇರುತ್ತದೆ. ಕೆಲವು ಬಾರಿ ಮಾನವನು ಅದನ್ನು ಪ್ರತಿಭಾವಿಸುತ್ತಾನೆ. ಕೆಲವು ಬಾರಿ ಇಲ್ಲ. ದ್ವೈತಮಾರ್ಗದ ಆದರ್ಶ ಆನಂದ. ಅದ್ವೈತ ಮಾರ್ಗದ್ದು ಮುಕ್ತಿ. ಮೊದಲನೆಯದರಲ್ಲಿ ಪ್ರೇಮಿಗೆ ಪ್ರಿಯ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಲಾಭವಾಗುತ್ತದೆ. ಎರಡನೆಯದರಲ್ಲಿ ದಾಸನು ಪ್ರಭುವಾಗುತ್ತಾನೆ. ಎರಡೂ ಭವ್ಯವೇ. ಒಂದು ಆದರ್ಶವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಮತ್ತೊಂದನ್ನು ಅನುಸರಿಸಬೇಕಾದುದಿಲ್ಲ. ಶ್ರೀ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಪರಮಹಂಸರಂತಹ ನರದೇವತೆಗಳ ಮೂಲಕವಲ್ಲದೇ ಭಗವತ್ಕಲ್ಪನೆಯು ಸಾಧ್ಯವೇ ಇಲ್ಲ. ಈ ದೇವಮಾನವರು ಅವತರಿಸದಿದ್ದರೆ ಭಗವಂತನ ವಿಚಾರ ಯಾರಿಗೂ, ಸ್ವಲ್ಪವೂ ತಿಳಿಯುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಅವರು ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನರಿಗೆ ಗೋಚರವಾಗದ ಆಧ್ಯಾತ್ಮ ರಾಜ್ಯವನ್ನು ತಾವು ಕಂಡು ಪರಿಶೋಧಿಸಿ, ಇತರರಿಗೂ ಅದನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸಲು ಅನುಕೂಲ ಮಾಡಿಕೊಡುವ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು.

ಉನ್ನತ ಗುರಿಯು ಅಸಾಧ್ಯವೆಂದು ತೋರಬಹುದು. ಆದರೆ ಅದರ ಸಿದ್ಧಿಗಾಗಿ ಯತ್ನಿಸುವುದನ್ನು ಬಿಡಬಾರದು. ಭಗವಂತನನ್ನು ನಮ್ಮ ಆದರ್ಶ ಮತ್ತು ಗುರಿಯನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡಲ್ಲಿ ಆಗ ನಮ್ಮ ಪ್ರಗತಿಯು ಖಂಡಿತ ಆಕಾಶಕ್ಕೆ ಗುರಿಯಿಟ್ಟರೆ ಮರದ ತುದಿಯನ್ನಾದರೂ ಮುಟ್ಟಬಹುದು. ಮರದ ತುದಿಯೇ ಗುರಿಯಾದರೆ ನೆಲಮಟ್ಟಕ್ಕಿಂತ ಮೇಲೇರಲಾಗದಿರಬಹುದು. ಹಗ್ಗವನ್ನು ನೋಡಿ ಹಾವೆಂದು ಭ್ರಮೆಗೊಳ್ಳಬಹುದಾದರೂ ಎಂತಹ ಮಹಾಕಲ್ಪನೆಯೂ ಅದನ್ನು ಹಾವಾಗಿ ಪರಿವರ್ತಿಸಲಾರದು. ಹಾಗೆಯೇ ನಾನು ಅಧರ್ಮಿ, ಪಾಪಿ ಎಂದು ನೀನು ಯೋಚಿಸಿದರೂ, ನಿನ್ನ ನಿತ್ಯ ಶುದ್ಧ ದಿವ್ಯ ಸ್ವಭಾವವು ಮಾತ್ರ ಎಂದಿಗೂ ಬದಲಾಯಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಅವ್ಯಯವಾದ ಆ ಶುದ್ಧ, ದಿವ್ಯ, ಆತ್ಮವೇ ನೀನು.

ಹೀಗೆ ಸ್ವಾಮಿ ರಾಮಕೃಷ್ಣಾನಂದರು ತಮ್ಮ ಜೀವಮಾನವಿಡೀ ಶ್ರೀರಾಮಕೃಷ್ಣ ಮಠದ ಭಕ್ತರಿಗೆ ಹಾಗೂ ಜನ ಸಾಮಾನ್ಯರಿಗೆ ತಾತ್ವಿಕ ಬೋಧನೆಯನ್ನು ನೀಡುತ್ತ ಸಾರ್ಥಕ ಜೀವನವನ್ನು ನಡೆಸಿದರು.

ಪರಾಮರ್ಶನ ಗ್ರಂಥಗಳು

1. ಸ್ವಾಮಿ ಚೇತನಾನಂದ, ದೇವರೊಡನೆ ಬಾಳಿದವರು, ಭಾಗ-1, 3ನೇ ಮುದ್ರಣ, ಶ್ರೀ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಆಶ್ರಮ, ಮೈಸೂರು, 2015.
2. ಸ್ವಾಮಿ ಸೋಮನಾಥಾನಂದ, ಶ್ರೀ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಶಿಷ್ಯವೃಂದ, 7ನೇ ಮುದ್ರಣ, ಶ್ರೀ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಆಶ್ರಮ, ಮೈಸೂರು, 2015.
3. ಸ್ವಾಮಿ ರಾಮಕೃಷ್ಣಾನಂದ, ಯುಕ್ತಿ ಮಾರ್ಗ, 4ನೇ ಮುದ್ರಣ, ಶ್ರೀ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಆಶ್ರಮ, ಮೈಸೂರು, 2015.
4. ಸ್ವಾಮಿ ರಾಮಕೃಷ್ಣಾನಂದ, ನೊಂದ ಜೀವಕ್ಕೆ ಭರವಸೆ, 13ನೇ ಮುದ್ರಣ, ಶ್ರೀ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಆಶ್ರಮ, ಮೈಸೂರು, 2021.